

ZGODOVINA POLICIJE V RADOVLJICI

AVSTRIJSKO KRALJESTVO (1813-1867)

Radovljico je leta 1835 prizadel velik požar, v katerem je zgorelo kar 95 hiš (48 v Radovljici in 47 v Predtrgu). Če niso imeli prej v mestu nočnega čuvaja, so ga zanesljivo uvedli po letu 1835.

Po pričevanju starejših Radovljičanov (npr. Mojca Sartori-Čebulj, po spominu mame Milena Sartori, roj. 1902) je nočni čuvaj vse do elektrifikacije mesta leta 1914 opravljal svoje delo. Ob mraku je prižigal luči in nato ponoči opravljal delo gasilca in policaja; pazil, je da ni zagorelo in tudi, da ni bilo kaljenja nočnega redu in miru.

Napisal: [Goran Lavrenčak \(DAR\)](#)

Nočni čuvaj, ki je hodil po naših mestih, ok. 1850
Vir: Ljubljanski gasilci skozi čas, GZL 2004

Nočni čuvaj pozimi, pred 1900
Vir: Vertec, 1. 1. 1887 (risba A. Funtek) // dLib

Mesto Radovljica je imelo izrazito upravni pomen; od leta 1840 je bilo sedež okraja in okrajnega glavarstva, od leta 1868 pa še sedež okrajnega sodišča (ta je obsegal le bivšo Radovljiško občino). / Vir: [Radovljica v letih po 2. svetovni vojni](#) (avtorica Nada Holynski; Radovljiški zbornik 1992).

1844 - Deželni stražniki. Leta 1844 so ustanovili deželne stražnike so kot nekakšne pomožne policijske enote za preganjanje rokovnjačev. Ti so do leta 1848 svoje delo opravili, nato pa so posedali okoli uradov in se ponujali za priložnostne usluge. Mnoge je njihovo postopanje okoli uradov zelo jezilo in so predlagali, naj jih ukinejo, še zlasti, ker je stalo njihovo vzdrževanje letno kar 7000 gld. / Vir: [Radovljica v letu 1848](#) (avtor Stane Granda; Radovljiški zbornik 1995). Povezan vir: [Laibacher Zeitung](#), 18. 08. 1848.

1848 - Narodna straža (državljanska straža). Radovljičani niso bili med tistimi meščani, ki bi planili po novi pridobitvi marčne revolucije (narodne straže ali državljanske straže). Vzrokov je bilo verjetno več. Za dušitev eventualnih nemirov so že tako imeli deželne stražnike, ki so posedali brez dela okoli okrajnega urada. Članstvo v narodni straži je bilo vabljivo predvsem za ljudi, ki niso bili odvisni od vsakodnevnega dela. Dijaki, študentje, uradniki in vsi tisti meščani, ki so se čutili nekoliko manj pomembne, so radi vstopali. V gardi so bili vsi člani me seboj enaki, iz svoje srede so izvolili upravni svet. Trgovcem in večini obrtnikov novotarija ni bila preveč po godu, ker jim zaradi služenja v gardi izgubljenega dohodka ni nihče povrnil. Tudi prazničnega paradiranja in vadenja v nejenostavnejših vojaških veččinah se niso veselili, nočno patroljiranje pa jim je bilo gotovo odveč. Kljub tem oviram in pomislekom pa je bilo v Radovljici le toliko zanimanja zanjo, da so 28. maja lahko oblastem predložili uradno poročilo o njeni organizaciji. Problem

potrebnega števila meščanov so rešili zelo domiselno. K 309 Radovljičanom so prišteli 394 ljudi iz Predmestja in 298 iz Predtrga. Vsota je bila fantastična: 1001. Pogoj je bil izpolnjen. Za komandanta garde so izbrali lastnika radovljiške graščine grofa Vincenca Thurna. Njen stotnik je postal trgovec Friderik Homan. Za prvega poročnika in adjutanta so izbrali pisarja okrajnega urada Franca Wagnerja, za drugega pa Serafina Hudovernika. Stražmojstra sta bila Jožef Pretnar in Janez Mandelc, vodnik je bil Jožef Prevc, korporali: Jožef Amon, Anton Kunstelj, Janez Vernik, Janez H(l)afka, Franc Janč in Jernej Hudovernik. Praporščak je bil verjetno Valent Kristan. Bobnarja in tamburja sta bila Ignacij Hudovernik in Anton Vrhunc. Enota je imela kar dva zdravnika: dr. Albina Zoffa in Alojza Zollnerja. Svojega vojnega kurata garda ni imela ...

Stražarnica v Avguštinovi hiši naj bi bila ukinjena kmalu (ok. 1850).

Vir: Radovljica v letu 1848 (avtor Stane Granda; Radovljiški zbornik 1995).

Avguštinova hiša, pred 1930 // stražarnica, 1848-53

Vir: arhiv Rajko Jagrič

OROŽNIŠKA POSTAJA V RADOVLJICI, 1850

Uradni zametki slovenske policije (1849). Glede na dejstvo, da je bil pretežen del Slovenskega ozemlja v tistem času sestavni del Avstro - Ogrske monarhije, lahko za začetek oblikovanja zametkov slovenske policije štejemo 8. junij 1849. Tega dne je namreč tedanji avstrijski cesar Franc Jožef I. po zgledu francoskih orožnikov potrdil ustanovitev nove varnostne organizacije - orožništva oz. žandarmerije, na območju celotne tedanje Avstro - Ogrske monarhije. / Vir: [spletna stran kokosar.com](http://spletna.stran.kokosar.com)

1850 - Orožniška postaja v Radovljici. Konec marca 1848 so odpravili Metternichov policijski dvorni urad, in ko je Alexander Bach prevzel notranje ministrstvo, si je postavil dva cilja: vzpostaviti orožništvo in policijsko upravo umestiti v splošno državno upravo. Tako so aprila 1850 izdelali načrt orožništva v Kraljestvu

Ilirija. Tisti del načrta, ki je zadeval deželo Kranjsko, so 15. aprila 1850 poslali namestništvu v Ljubljani. S 1. januarjem 1850 je namreč v Ljubljani začelo delovati državno namestništvo.

Dežela je bila razdeljena na 10 upravnih ali političnih okrajev, in sicer: Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Ljubljana, Novo mesto, Postojna, Radovljica, Trebnje in Vipava.

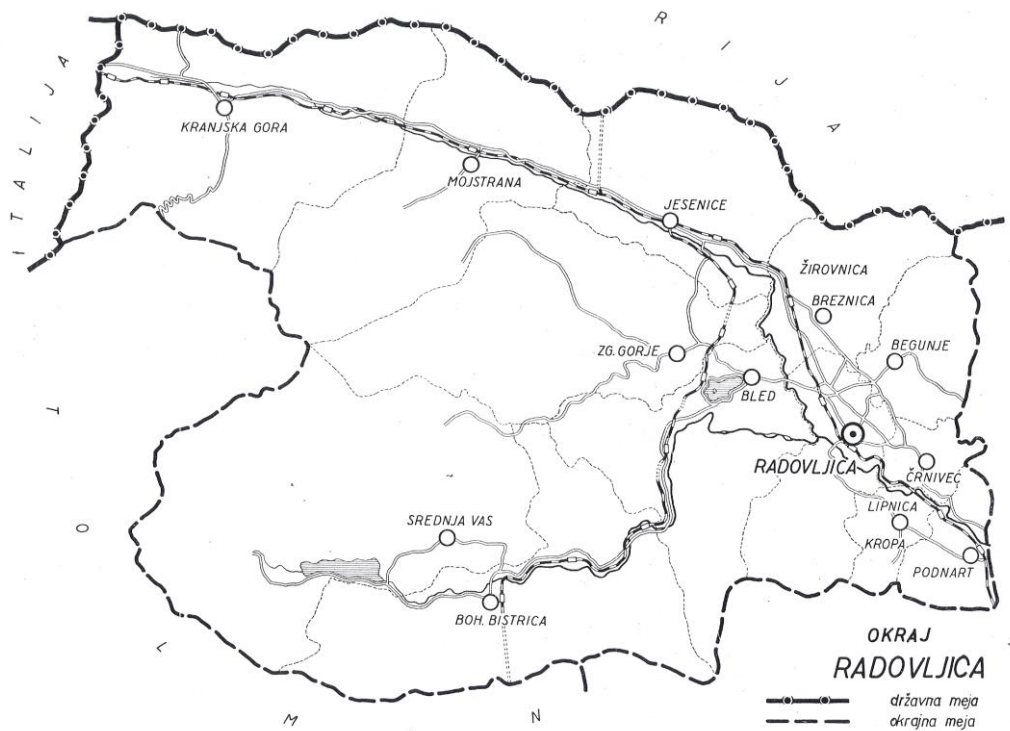
Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\)](#).

Število orožništva na Kranjskem (1850). Orožništva na Kranjskem je po sistematizaciji 30. junija 1850 spadalo pod prvi eskadron 11. orožniškega polka (drugi eskadron je bil za Primorsko in tretji za Koroško). Ljubljanski eskadron se je delil na dve krili: prvo Ljubljansko (in drugo Novomeško). Ljubljansko so sestavljali: stotnik, grof Anzenberger (poveljnik krila); nadporočnik Marti de Sella (poveljnik voda v Ljubljani); 3 poročniki: Zusner v Kranju, Baraga v Postojni in August Wolkensberg v Vipavi (poveljniki vodov); 5 stražmojstrov v Ljubljani, Kamniku, Radovljici, Logatcu in Razdrtem; 6 korporalov v Kranju, Škofji Loki, Cerknici, Ilirski Bistrici, Idriji in Ljubljani; 19 podkorporalov v Ljubljani, na Vrhniku, Igu, v Šmarju-Sap, Zagorju ob Savi, Tupaličah, Trziču, Železnikih, na Bledu, v Kranjski Gori, Beli Peči, Bohinjski Bistrici, Postojni, Ložu, Zagorju, Senožečah, Kalu, Vipavi in Planini; 12 namestnikov vodij orožniških postaj v Polhovem Gradcu, Medvodah, Zalogu, Št. Ožboltu, Brdu pri Lukovici, Poljanah, Smledniku, Jesenicah, Velikih Blokah, Gačarevcu, Črnem vrhu in Žireh; trobentač v Ljubljani; 5 slug (2 v Ljubljani, po eden v Kranju, Postojni in Vipavi) in 186 orožnikov. Celotno moštvo tega krila je štelo 239 oseb, nadzorovalo pa je okoliš upravnih okrajev Ljubljana, Kamnik, Kranj, Radovljica, Postojna in Vipava.

Naprej se je delil na 4 vode in 8 oddelkov ter 40 orožniških postaj, ki so jih označevali z zaporednimi arabskimi številkami ... Drugi vod je imel sedež v Kranju, obsegal je okoliš upravnih okrajev Kranj in Radovljica. Delil se je na dva oddelka (3. Kranj in 4. Radovljica). ... Četrty oddelek je bil v Radovljici in je štel šest postaj v okraju Radovljica: 19. Radovljica (7 oseb), 20. Bled (5 oseb), 21. Jesenice (4 osebe), 22. Kranjska Gora (5 oseb), 23. Bela peč (4 osebe) in 24. Bohinjska Bistrica (4 osebe).

Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\)](#).

Okrajno glavarstvo v Radovljici je spomladi 1857 predlagalo, da bi na Bledu ustanovili orožniško postajo. Predlog je dobilo v odločitev policijsko ministrstvo na Dunaju in tam so ga podprli. Našli so primerno hišo, last Jožefa Tomažiča z Bleda št. 47. Okrajni gradbeni urad je izdelal načrt prenove te hiše. Najemna pogodba je bila podpisana 1. oktobra 1857 na okrajnem glavarstvu v Radovljici in na začetku decembra 1858 je bil tam opravljen vpis v zemljiško knjigo. Do uresničitve pa ni prišlo, bržkone zato, ker je lastnik najemnino dvignil na 350 goldinarjev letno. Ljubljanski časnik je 23. junija 1860 v oglasni prilogi objavil obvestilo, da je na Bledu na razpolago opuščena orožniška vojašnica.). / Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\)](#).

Obmejni okraj Radovljica (jeseniška in bivša radovljiška občina)
Vir: Okraj Radovljica (Krajevni leksikon Slovenije, 1954)

AVSTROGRSKA (1867-1918)

Državne policijske urade oz. policijske komisariate so ustanavljali tudi v drugih večjih krajih v Sloveniji. Načelovali so jim policijski komisarji, ki so razpolagali z določenim številom vojaško-policijskih stražnikov. Leta 1868 so se le-ti začeli preoblikovati v varnostne stražnike, ki so jih pri nas imenovali "redarji". / Vir: [spletna stran kokosar.com](http://spletna.stran.kokosar.com)

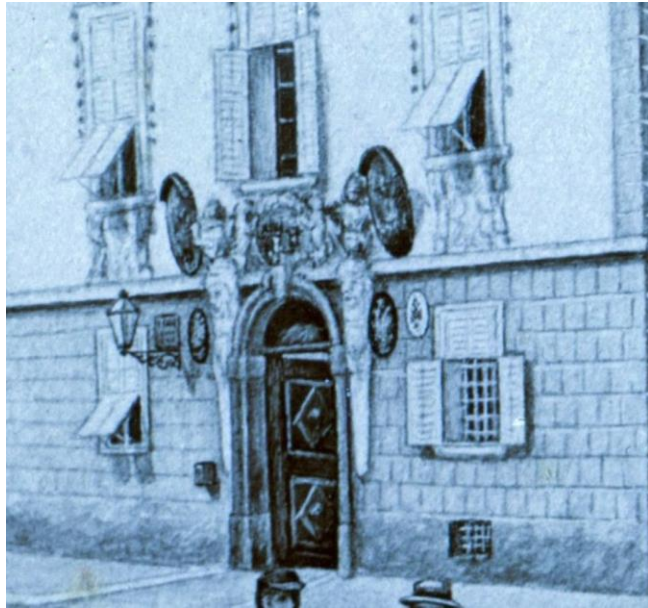
Število orožništva na Kranjskem / Okraj Radovljica (1881). 1. julija 1881 je prišlo do sistematizacije orožništva na Kranjskem. Prvi oddelek s sedežem v Ljubljani je povezoval 16 postaj v treh okrajih in šestih sodnih okrajih, drugi oddelek je prav tako imel sedež v Ljubljani, povezovala pa je 24 postaj v štirih upravnih in 12 sodnih okrajih. Okraj Radovljica se je delil na sodna okraja Radovljica in Kranjska Gora. Postaje v okraju Radovljica: 8. Radovljica (6 mož, od tega en stražmojster), 9. Bled (4 možje), 10. Bohinjska Bistrica (4 možje), 11. Kranjska Gora (4 možje), 12. Jesenice - Sava (3 možje). / Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\)](#).

Osnutek uradniških uniform v Avstroogrski, 1849
Vir: Tisoč let Avstrije (avtorica Brigitte Mazohl- Wallnig; Mohorjeva založba, 1996), Prvotni vir: Umetnostnozgodovinski muzej na Dunaju, zbirka uniform.

Orožnika v Avstroogrski
Vir: Policaji (avtor Pavle Čelik)

Vhod v graščino, 1899
Vir: DAR (risba Franc Rojec)

Število orožništva na Kranjskem / Okraj Radovljica (1891). 1. julija 1891 je prišlo do novega stanja orožništva na Kranjskem. Prvi oddelek v Ljubljani je povezoval 21 orožniških postaj v 3 okrajih. Drugi oddelek, prav tako s sedežem v Ljubljani, je povezoval 32 postaj v štirih okrajih.

Okraj Radovljica je imel 7 postaj v sodnih okrajih Radovljica in Kranjska Gora: 9. Radovljica (4 moške, od tega en sražmojster), 10. Begunje (2 moža), 11. Kropa (3 moške), 12. Bled (4 moške), 13. Bohinjska Bistrica (3 moške), 14. Kranjska Gora (3 moške) in 15. Jesenice - Sava (3 moške). / Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918](#) (avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005).

Žandarmerija v Radovljici. Iz Radovljice se nam danes poroča: Včeraj se je pri nas vršila izredna slovesnost. Deželni žandarmerijski poveljnik g. major Karol Rummer je namreč po božji službi v pričo gosp. okr. glavarja in vseh tukajšnjih gg. uradnikov s primernim nagovorom slovesno izročil poveljniku tukajšnje žandarmerijske postaje g. Alojziju Vošniku srebrni križec s krono, katerega mu je presvetli cesar podelil v priznanje njegovega mnogoletnega in vestnega službovanja. Posebno spodbudno je bilo, ker so se vdeleženci prej vdeležili božje službe. Opoldne je bil skupen obed v gostilni g. Klinarja; bilo je več primernih napitnic.

Domoljub, 15. 01. 1891

Zapisnik
občinskega urada v Radovljici
29. avgusta 1893

Vsled avgusta občinskega sluga, da so se dne 27. t. m. okrog 3 ure zjutraj preteпали, vpili in razgrajali nekateri ponočnjaki iz Predtrga, zasliši se priča Jakob Glogenčer, gozdar v Radovljici ter na vprašanje izjavi sledeče:

Povod velikega hrupa in pretepa ter motenja nočnega miru bila sta brata Matevž in Franc Skumavc iz Predtrga, ki sta na trgu pred gostilno Rabičeva klicala na boj v gostilni sedeče goste /žendarje:/ na kar sta ta dva prihitela v gostilno ter se je vnel boj z velikim hrupom in vpitjem. Da bi kdo drug razgrajal in motil mir na trgu nisem videl.

Oblepene ni poizkušeno.

Mat. Glogenčer

Iz leta 1893 pa je zanimiv še en dogodek, ki opisuje kaljenje nočnega redu in miru, kot bi temu rekli danes. Iz zapisnika občinskega urada v Radovljici z dne 29. avgusta 1893 izvemo: "Vsled navedbe občinskega sluga, da so se dne 27. t. m. okrog 3 ure zjutraj preteпали, vpili in razgrajali nekateri ponočnjaki iz Predtrga, zasliši se priča Jakob Glogenčer, gozdar v Radovljici ter na vprašanje izjavi sledeče: 'Povod velikega hrupa in pretepa ter motenja nočnega miru bila sta brata Matevž in Franc Skumavc iz Predtrga, ki sta na trgu pred gostilno Rabičeva klicala na boj v gostilni sedeče goste /žendarje:/ na kar sta ta dva prihitela v gostilno ter se je vnel boj z velikim hrupom in vpitjem. Da bi kdo drug razgrajal in motil mir na trgu nisem videl.'"
Vir: Zgodovina gostilne Lectar (avtor: Goran Lavrenčak - DAR)

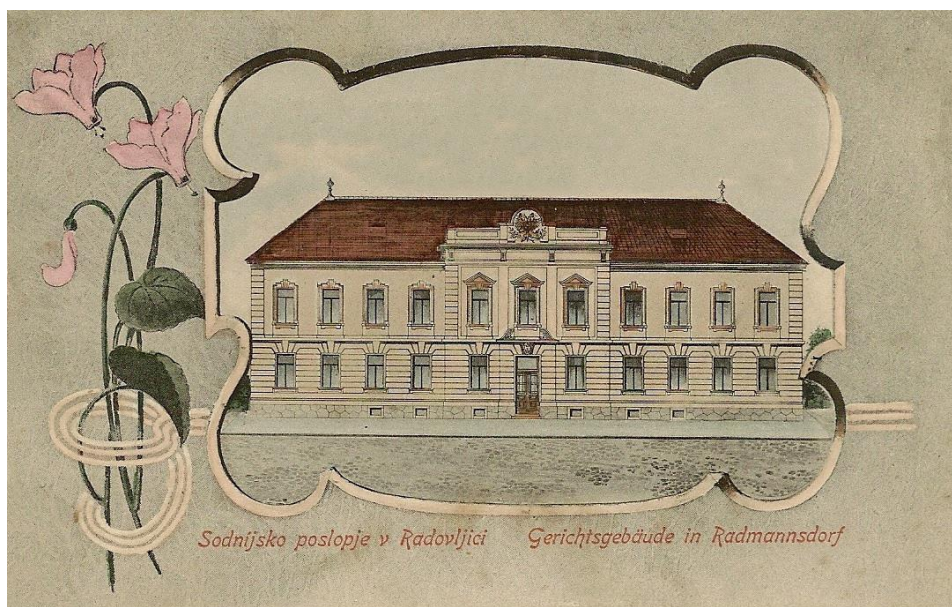
Pri naročnikih Mohorjevih knjig sta omenjeni soprogi cesarsko kraljevih stražmojstrov. Če imam prav, sta bila stražmojstra v Radovljici leta 1900 g. Kocijančič in g. Woschnig ... / Imenik častitih p. n. udov družbe sv. Mohorja leta 1900 / Dekanija Radoljica / Radoljica. ... Kocijančič Mar., Woschnig Cec., c. kr. stražm. soprogi ...

Število orožništva na Kranjskem / Okraj Radovljica (1901). Prvi oddelek s sedežem v Ljubljani je sestavljal okraje: Ljubljana-okolica, Kamnik, Kranj in Radovljica. Imel je 4 stražmojstre, 31 postajevodij in 83 orožnikov (skupaj 118 mož). Okraj Radovljica je obsegal sodna okraja Radovljica in Kranjska Gora, tam je bilo 8 postaj: 30. Radovljica (1 stražmojster in 3 možje), 31. Begunje (3 možje), 32. Kropa (3 možje), 33. Bled (3 možje), 34. Bohinjska Bistrica (3 možje), 35. Kranjska Gora (3 možje), 36. Jesenice (4 možje) in 37. Mojstrana (2 moža). / Vir: Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 (avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005).

Odlikovanje orožnika v Kropi. V Kropi so minulo nedeljo slovesno pripeli zaslužni križec orožniškemu postaje-vodju gospodu Jos. Debevcu, ki si je pridobil lansko leto ob času požara v Kropi in ker je zasačil zelo nevarnega požigalca. K tej slavnosti se je zbralo 24 njegovih tovarišev c. kr. orožnikov, c. kr. konjeniški stotnik Meden, radovljiški okrajni glavar pl. Rubelli in zastopniki občin.

Gorenjec, 03. 05. 1902

Smrt nočnega čuvaja. V Radovljici so v nedeljo pokopali tamkajšnjega občinskega slugo in nočnega čuvaja Blaža Grilca, ki je 15 let zvesto in marljivo izvrševal svojo službo in je bil tudi izven nje zelo delaven in postrežen. Njegov pogreb je pokazal, kako je bil ranjki pri vseh radovljiških prebivalcih priljubljen in čislán.
Gorenjec, 05. 03. 1904

Sodnijsko poslopje v Radovljici, ok. 1905
Vir: DAR

Stavba sodišča, 1914-17
Vir: spletna stran KS Radovljica

Leta 1903 so v Radovljici zgradili stavbo sodišča in tega leta naj bi imela uradne prostore v tej stavbi tudi uprava cesarsko kraljeve stražmojstrske službe. Med obema vojnama so se upravni prostori zopet preselili v graščino, kjer naj bi bili vse do leta 1941.

Vir: DAR

Legat. Izžrebani porotniki za drugo dobo porotnega zasedanja v Ljubljani so naslednji gospodje z Gorenjskega: Ivan Bergant, trgovec in posestnik v Stari Loki; Edvard Dolenz, trgovec in posestnik v Kranju; Ivan Debevc, orožniški stražmojster v pok. in posestnik v Kamni gorici; Franc Dolžan, posestnik in gostilničar v Radovljici; Franjo Kocjančič, posestnik na Dovjem; Josip Kenda, gostilničar in posestnik, in Josip Klemenčič, trgovec, oba v Kamniku; Josip Kuralf, trgovec v Gornjih Domžalah; Ivan Legat, posestnik na Jesenicah; Ivan Legat, posestnik in restavrater v Lescah; Anton Mrak, posestnik in župan v Predtrgu; Anton Muller, trgovec v Stobu; Josip Pogačnik, posestnik v Radovljici; Lovro Sušnik, posestnik v Skofji Loki; Anton Slatnar, trgovec v Kamniku, in Jos. Seidl, mesar in posestnik v Sp. Šiški.

Vir: Gorenjec, 07. 05. 1910

Redka sreča. Tukajšnji meščan g. Alojzij Vošnik, c. kr. stražmojster v pokoju, je zadel glavni dobitok dunajske »Armen-Loterije«, v znesku 20.000 kron.

Vir: Gorenjec, 13. 3. 1909

G. kr. okraj. stražmojster g. I. Jurca odide v Postojno.

Vir: Gorenjec, 4. 3. 1911

Radovljiške novice. Osebna vest. Kakor c. kr. okraj. stražmojster je prišel Anton Mohorič, dotedaj v Postojni.

Vir: Gorenjec, 11. 3. 1911

Potreba po orožniški postaji. Iz Lesec. Skrajna potreba bi bila, da se nam ustanovi tukaj v Lescah orožniška postaja. Zadnje čase so si namreč uzmoviči izbrali naš okraj za svoje eksperimente. Vlomili in pokradli so zadnji čas v Radovljici pri Pižu, na Lancovem pri Darniču in v Lescah pri Legatu. Tudi nek potnik je bil vkraden na leški postaji. Orožništvo zasleduje dosedaj zaman vlomilce. Pri Legatu so ti nevarni gostje popivali celo noč. Popili so cel sodček vina in kadili smodke, kar se je dalo. Vsekakor je torej potreba po orožniški postaji evidentna.

Vir: Sava, 15. 3. 1913

Komandir postaje in hkrati okrajni orožniški poveljnik Jožef Jurca. Na sedežih 11 okrajnih glavarstev so bili komandirji postaj in hkrati okrajni orožniški poveljniki: ... Radovljica, Jožef Jurca - 9 postaj. Na Kranjskem je bilo tedaj 108 orožniških postaj.). / [Vir: Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\).](#)

Uradi okraja Radovljica v graščini (1918-1941); okrajno načelstvo, okrajno sodišče, davčna uprava, žandarmerijski urad ... / [Vir: Družabno življenje v Radovljici med obema vojnama \(avtorica Alenka Klemenc\).](#)

Število orožništva na Kranjskem / Okraj Radovljica (1918). Drugi oddelek je imel sedež v Ljubljani in je obsegal politična okraja Kranj in Radovljica oziroma sodne okraje Kranj, Radovljica, Tržič in Kranjska Gora. Imel je 26 orožniških postaj z 98 možmi. Poveljnik je bil Andreas Lusum. Enote so bile: 1. Kranj (1 okrajni stražmojster in 4 možje), 2. Šenčur (3 možje), 3. Cerklje (4 možje), 4. Sv. Valburga pri Smledniku (3 možje), 5. Preddvor (3 možje), 6. Podbrezje (3 možje), 7. Škofja Loka (5 mož), 8. Železniki (3 možje), 9. Zali Log (3 možje), 10. Gorenja vas (3 možje), 11. Poljane nad Škofjo Loko (3 možje), 12. Tržič (5 mož), 13. Golnik (3 možje), 14. Radovljica (1 okrajni stražmojster in 5 mož), 15. Begunje (3 možje), 16. Kropa (3 možje), 17. Podnart (3 možje), 18. Bled (5 mož), 19. Zgornje Gorje (3 možje), 20. Bohinjska Bistrica (6 mož), 21. Kranjska Gora (3 možje), 22. Jesenice (7 mož), 23. Kranjska Gora (3 možje), 24. Javornik (3 možje), 25. Mojstrana (3 možje) in 26. Bela peč (3 možje). / Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\).](#)

Žig C. Kr. okrajne žamdardermerijske komande Radovljica, 1916
Vir: e-bay

Obrambno in orožniško poveljstvo v Radovljici, pred zač. novembra 1918
Vir: dLib (Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika)

Žig C. Kr. okrajne žandarmerijske komande Radovljica
Vir: e-bay
Računalniška obdelava Kopirnica Sodja

Žandarmerijske postaje (in število oseb) v bivši Radovljiški občini:

1850 (16 mož):

Radovljica (7 mož), Bled (5 mož) in Bohinjska Bistrica (4 možje):

1881 (14 mož):

Radovljica (1 stražmojster in 5 mož), Bled (4 mož), Bohinjska Bistrica (4 možje).

1891 (16 mož):

Radovljica (1 stražmojster in 3 možje), Begunje (2 moža), Kropa (3 možje), Bled (4 možje) in Bohinjska Bistrica (3 možje).

1901 (16 mož):

Radovljica (1 stražmojster in 3 možje), Begunje (3 možje), Kropa (3 možje), Bled (3 možje) in Bohinjska Bistrica (3 možje).

1918 (29 mož): Radovljica (1 stražmojster, 5 mož), Begunje (3 možje), Kropa (3 možje), Podnart (3 možje), Bled (5 mož), Zgornje Gorje (3 možje), in Bohinjska Bistrica (6 mož).

Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\)](#).

Žandarmerijske postaje (in število oseb) v Okraju Radovljica:

1850 (29 mož):

Radovljica (7 mož), Bled (5 mož), Bohinjska Bistrica (4 možje) // Jesenice (4 možje), Kranjska Gora (5 mož), Bela peč (4 možje) in

1881 (21 mož):

Radovljica (1 stražmojster in 5 mož), Bled (4 možje), Bohinjska Bistrica (4 možje) // Kranjska Gora (4 možje), Jesenice - Sava (3 možje).

1891 (22 mož):

Radovljica (1 stražmojster in 3 možje), Begunje (2 moža), Kropa (3 možje), Bled (4 možje), Bohinjska Bistrica (3 možje) // Kranjska Gora (3 možje) in Jesenice - Sava (3 možje).

1901 (25 mož): Radovljica (1 stražmojster in 3 možje), Begunje (3 možje), Kropa (3 možje), Bled (3 možje), Bohinjska Bistrica (3 možje) // Kranjska Gora (3 možje), Jesenice (4 možje) in Mojstrana (2 moža).

1918 (51 mož): Radovljica (1 okrajni stražmojster in 5 mož), Begunje (3 možje), Kropa (3 možje), Podnart (3 možje), Bled (5 mož), Zgornje Gorje (3 možje), Bohinjska Bistrica (6 mož) // Kranjska Gora (3 možje), Jesenice (7 mož), Kranjska Gora (3 možje), Javornik (3 možje), Mojstrana (3 možje) in Bela peč (3 možje).

Vir: [Orožništvo na Kranjskem 1850-1918 \(avtor Pavle Čelik; založnik ZZDS 2005\)](#).

+

Podpisani javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni brat oziroma stric, gospod

Mihael Zalar

c. kr. orožniški stražmojster v p., posestnik, gostilničar in uradnik Mestne hranilnice v Radovljici

dne 22. aprila ob 8. uri zvečer Bogu vdano preminul.

Pogreb se je vršil 24. aprila popoldne v Radovljici.

Priporečamo pokojnika v molitev in blag spomin.

Radovljica, dne 24. aprila 1918.

ZALUJOCI OSTALI

Zahvala.

Povodom bridke izgube našega ljubljenega brata oziroma strica, gospoda

Mihaela Zalar

izrekamo tem potom našo zahvalo za vse dokaze iskrenega sočujja.

Posebej se zahvalujemo preč. duhovščini, gg. uradnikom in orožnikom, slavnemu odboru Mestne hranilnice, občinskemu zastopu in gasilnemu društvu, vsi v Radovljici ter mnogobrojnemu občinstvu za častno spremstvo; osobito slavni Mestni hranilnici v Radovljici za krasen venec. Hvala vsem in vsakemu posebej.

Radovljica, dne 24. aprila 1918.

ZALUJOCI OSTALI

Vir: Slovenec, 25. 4. 1918

KRALJEVINA SHS (1918-1929)

V Predvojni Jugoslaviji pa je bila Radovljica sedež uradov obmejnega sreza (okraja). Tu je bilo srezko načelstvo, okrajno sodišče, davčna uprava, žandarmerijski urad itd.
/ Vir: Radovljica v letih po 2. svetovni vojni (avtorica Nada Holynski; Radovljiški zbornik 1992).

Žandarmerijski urad v Graščini, 1918-1941
Vir: arhiv Rajko Jagrič

Razglednica, naslovljena na »Žandarmerijsko stanico Radovljica«, 1924
Vir: spletna prodaja Dreampost

... Predlagam nadalje zaslišanje bivšega orožnika g. Franca Mešiča, kateri je dotične konfidentske liste pisal, dalje zaslišanje prič Josipa Jurčiča, Martina Nedoga in Ivana Remca, bivših orožnikov v Radovljici o tem, da so bili zasebni obtožitelji vpisani v listo konfidentov z njihovo vednostjo, potem ko se jim je razložilo, kakšnim namenom ima njihova služba služiti. ...

Vir: Domoljub, 7. 3. 1919

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA (1929-1941)

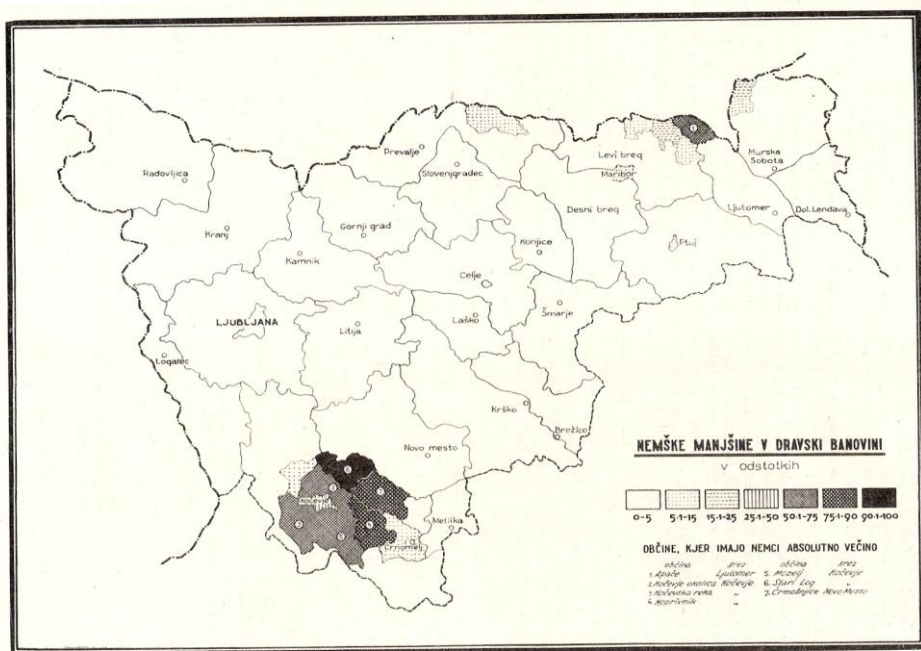
Orožniška (žandarmerijska) uniforma v Kraljevini Jugoslaviji
Vir: spletna stran kokosar.com

Komandirji postaj Radovljiškega žandarmerijskega voda, 1918-41
Vir: spletna stran kokosar.com

Žandar pred Grajskim dvorom, ok. 1935
Vir: arhiv družine Jaušovec

Dravska banovina (1929-41), stanje 1938

NEMŠKA OKUPACIJA (1941-1945)

Radmannsdorf - Orkester in zbor policije. (Nadalnje prireditve v korist WHW). V okviru prireditve za letošnjo zimsko pomoč je predvajal veliki orkester in zbor policije »Spiel für Kameraden« pred številnimi obiskovalci. V petek je priredila Wehrmannschaftsstandarte koncert po želji, ki je zelo dobro uspel. Igrala je novoustanovljena mestna godba pod vodstvom dirigenta Franz Nachforga. Tudi salonski orkester in šramelj trio sta dobila polno priznanje, ki jih bo vzpodbujal k nadaljnjim vajam. Pg. Frank je govoril o smotru koncerta po želji. Radmannsdorf se je posebno izkazal pri akciji za WHW, tako da s svojimi storitvami in doprinosi koraka na čelu.

Karawanken Bote, 18. 02. 1942

FLRJ JUGOSLAVIJA (1945-1963)

Stavba Kmetijske zadruga v Radovljici, ok. 1945 (podrto)

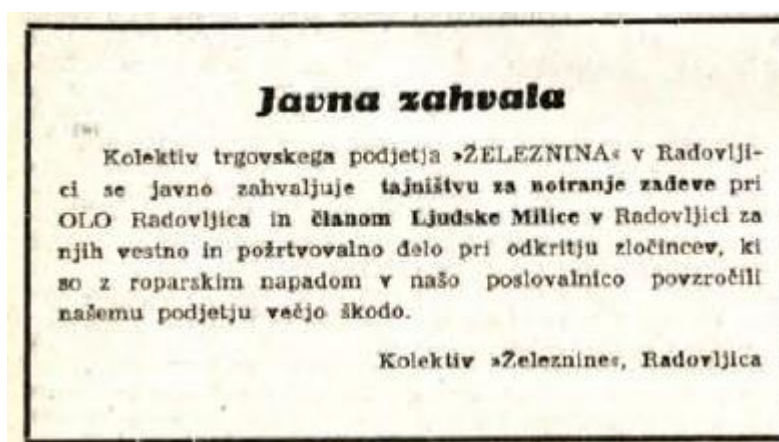
Vir: arhiv Majda Resman

Op.: Takoj po 2. svetovni vojni je bil v stavbi Kmetijske zadruga tudi urad Policije v Radovljici / **Vir: [Mirko Arbutina](#)**

Po drugi svetovni vojni je bila policija v stavbi banke. Urade so imeli v prvem nadstropju, prvi komandir pa je bil Palavestrič. Sam sem osnoval strelsko družino Partizan Julek in spomnim se, da smo v policijskih prostorih hranili puške in strelivo. /
Vir: [Adi Fink](#)

Stavba mestne hranilnice in sodišča, ok. 1955
Vir: arhiv Zvone Razinger

Glas Gorenjske, 25. 12. 1953

»Tovarištvo na cesti« za komandirja LM v Radovljici. V prostorih Grajskega dvora v Radovljici je bila v torek zvečer skromna slovesnost, na kateri so zastopniki AMZ Slovenije in sekretariata za notranje zadeve LRS izročili Alojziju Papiču, komandirju postaje Ljudske milice v Radovljici odlikovanje AMZ Jugoslavije in sicer značko

»Tovarištvo na cesti«. Hkrati je to prvi primer, da je prejel tako odlikovanje član AMD v Sloveniji. To je bil tudi praznik AMD v Radovljici, v katerega je vključen tovariš Papič in v njem aktivno sodeluje. Zato so se na slovesnosti zbrali tudi številni člani radovljiškega avto-moto društva in drugi.

Mimo tega, da je tovariš Papič vesten v službi, je mnogo sovjega prostega časa žrtvoval tudi za razvoj tega športa v Radovljici. Kot prometni učitelj je sodeloval pri vzgoji precejšnjega števila šoferjev-amaterjev, ustanovil je tudi križek pionirjev-prometnikov, odlikoval se je v pri organizaciji razstave o prometu, ki je bila ena najboljše pripravljenih v Sloveniji. Čestitamo!

Glas Gorenjske, 21. 10. 1957

V okviru prometno vzgojne akcije »Vse za promet« so se v teh dneh pojavili na cestah in križiščih pionirji »prometniki«. V pionirskih uniformah, ki jo dopolnjujejo beli narokavniki in ponekod tudi prometni loparček opazujejo v spremstvu poklicnih miličnikov cestni promet. Nekateri pa tudi samostojno ugotavljajo prometne prekrške, kot vidite na sliki. Motorist je v križišču v Radovljici prehiteval in mladi prometnik ga je ustavil in tokrat le opozoril. / St. Š.

Vir: Glas, 5. 5. 1962

Stražmojstri v Radovljici (1848-1964):

Avguštin (1848-50):

Jožef Pretnar	stražmojster	1848-50
Janez Mandelc	stražmojster	1848-50

Graščina (1850-1918):

Mihael Zalar	orož. stražmojster	p. 1900 (?)
--------------	--------------------	-------------

vitez Premerstein Št.	žend. stražmojster	1902 (v pokoju)
Alojzij Vošnik	poveljnik žand. postaje	ok. 1881-1900
Franc Kozlevčar	orož. postajevodja	1900
g. Kocijančič	stražmojster	1900
Jožef Jurca	komandir postaje in	
	okr. orožniški poveljnik	1907-11
Anton Planinšek	postajevodja	1907
Anton Strumbl	tit. postajevodja	1907
Štempišnik Jožef	orožnik	1907
Anton Mohorič	komandir postaje in	
	okr. orožniški poveljnik	1911-13
Alojzij Rovšek	okr. stražmojster	1914-18

Graščina (1918-41):

Franc Mešič	orožnik	po 1923
Josip Jurčič	orožnik	po 1923
Martin Nedog	orožnik	po 1923
Ivan Remc	orožnik	po 1923

Komandirji Policijske postaje v Radovljici (1945-1990):

Stavba Kmetijske zadruge (ok. 1945):

Fran Hribar	komandir	1945
-------------	----------	------

Stavba Mestne hranilnice (1946-1950):

Nenad Palavestrič	v. d. komandirja	1946-47
-------------------	------------------	---------

Stavba sodišča - tri sobe v 2. nadstropju (ok. 1950-1964):

Franc Pušnik	komandir	1950-54
Alojz Papič	komandir	1954-58
Alojz Špiler	komandir	1958-64

Nova policijska postaja:

Alojz Špiler	komandir	1964-66
Franc Pavlin	pom. komandirja	1964-66
	komandir	1966-72
Alojz Pogačnik	komandir	1972-75
Milan Novak	komandir	1975-82
Alojz Mihelčič	komandir	1982-90
Drago Krčelj	komandir	1990

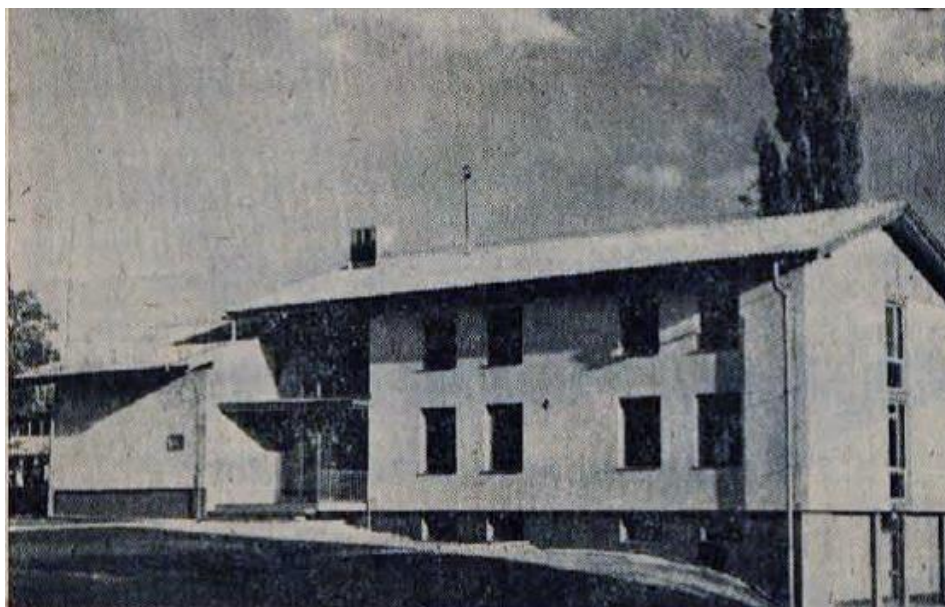
Op.: Komandirje po letu 1945 je povedal Mirko Arbutina (policaj v pokoju):

Joža Železnikar, Begunje
Vir: arhiv Maksimilijan Košir

SFRJ JUGOSLAVIJA (1963-1992)

OTVORITEV NOVE STAVBE POLICIJE

V Radovljici že dalj časa gradijo novo postajo LM. Zdaj so z gradnjo pri kraju in predvidevajo, da se bodo vselili že v prvih dneh novembra. V zgradbi bo razen upravnih prostorov LM še nekaj stanovanjskih sob za samce in soba za kulturno življenje.

Vir: Glas, 21. 10. 1964

**Otvoritev Policijske postaje v Radovljici, 1964
Vir: arhiv Policija Radovljica**

**Del voznega parka Policije Radovljica ob otvoritvi, 1964
Vir: arhiv Policija Radovljica**

Uslužbenci Nove Policijske postaje, otvoritev 1964

Vir: arhiv Policijska postaja Radovljica

Prva vrsta (od leve): 1. tajnica Marija _____ (iz Begunj), 2. Alojz Špiler (komandir), 3. Franc Pavlin (pom. komandirja). Druga vrsta (od leve): 1. Tomislav Đorđević, 2. Andrija Zubčić in 3. Ciril Bremec (policaji). Tretja vrsta (od leve): 1. Mihajlo Pilipović, 2. Mirko Arbutina, 3. Jože Rozman, 4. Aleksander Bizjak, 5. Jože Logar, 6. Jože Avgustinčič in 7. Marjan Fikfak (policaji). Manjkata: Peter Žula in Viktor Sever (policaja). / Vir: [Mirko Arbutina \(policaj v pokoju\)](#).

Uslužbenci Policijske postaje Radovljica z visokimi gosti, 1964

Vir: arhiv Policijska postaja Radovljica

Prva vrsta (od leve): 1. Črnič (pred 1960 policaj v Radovljici), 2. Marija (tajnica), 3. Pečjak (šef za Gorenjsko), 4. Rozman (pom. šefa za Slovenijo), 5. Čižmek (šef za Slovenijo), 6. Špiler (komandir PP Radovljica) in 7. Franc Pavlin (pom. komandirja PP

Radovljica). Druga vrsta (od leve): 1. Mihajlo Pilipovič, 2. Tomislav Đorđević, 3. Aleksander Bizjak, 4. Andrija Zubčić in 5. Peter Žula (policaji). Tretja vrsta (od leve): 1. Mirko Arbutina, 2. Jože Rozman, 3. Jože Logar, 4. Jože Avgustinčič, 5. Marjan Fikfak in 6. Ciril Bremec (policaji). / Vir: [Mirko Arbutina \(policaj v pokoju\)](#).

Fantje v modrih uniformah. Če povem po pravici, sem tisti dan na obisku pri miličnikih v Radovljici pričakovala, da se bo zgodilo kaj razburljivega. Ne vem, ampak ljudje vedno mislimo, da se mora takrat nekaj posebnega zgoditi. Na primer, da bi se pogreznilo pol blejskega otoka ali da bi izropali radovljiško Železnino ali kaj podobnega. Pa se ni nič takega zgodilo.

S komandirjem postaje milice v Radovljici Francem Pavlinom sva se menila v njegovi pisarni. Govorila sva o delu, ki ga opravljajo delavci milice, o poklicnih težavah, o poklicnih boleznih miličnikov, ki niso priznane in še o čem.

Vsakdanji delovni utrip na radovljiški postaji milice je verjetno precej enak na vseh postajah milice po Gorenjskem, odvisno seveda od živahnosti samega okolja. Mogoče se radovljiška postaja milice loči od drugih postaj le po lepem videzu stavbe, saj govore, da je med najlepšimi, če ne najlepša v Jugoslaviji.

V dežurni sobi je medtem neprestano brnel UKP-5 in od časa do časa se je po ne vem katerih valovih zaslišal pogovor. To dopoldne je bil dežurni miličnik Anton Gerbec. Njegov dnevnik traja dvanajst ur, nekako tako kot pri železničarjih. Razen tega je tudi sobota navaden deloven dan, pa še nedelja, vsaj vsaka četrta.

»Pri vas se zbirajo vse novice dneva, kajne?« »Da, res je. Delo je predvsem zelo zanimivo, pri meni se zberejo vse informacije. Dopoldne je navadno najmirnejše, pravi direndaj pa je včasih popoldne in ponoči.«

Vprašala sem ga kar tako za šalo, če se miličnik tudi kdaj ustraši. Zasmel se je: »Ustrašim se ravno ne, vendar pa ima človek čuden občutek na primer pri smrtnih nesrečah.« Drugače je prav gotovo prebrati časopisno vest o smrti, kot pa jo doživeti in videti na cesti sami.

»Ljudi, mislim, kar precej zanima, kakšen je miličnik takrat, ko si nadene civilno obleko. Kaj počenjate v prostem času?«

»Ribič sem. V Savo namakam trnek in čakam, da se riba ujame,« se je nasmehnil dežurni. Pred časom se mu je nasmehnila ribiška sreča – ujel je več kot tri kilograme težko postrv. Toliko časa jo je razkazoval znancem, da se je končno usmradila in ni bila ne za v ponev niti za preparatorja.

Komandir PM Radovljica Franc Pavlin in dežurni miličnik Anton Gerbec.

Na radovljiški postaji milice je zaposlenih 52 delavcev. Vendar pa vsa mesta niso zasedena, saj bi potrebovali za okoli dvajset odstotkov več ljudi. Vendar pa se tako kot na vseh ostalih postajah milice tudi na radovljiški pojavlja problem pomanjkanja kadrov. Na leto se v Sloveniji upokoji 150 miličnikov, iz kadetske šole pa jih pride okoli 130. Preprost račun seveda pokaže, da se število miličnikov manjša, medtem ko so potrebe vedno večje. Zmanjšal se je tudi vpis slušateljev v kadetsko šolo.

»Zakaj menite, je pri nas tako malo zanimanja za poklic miličnika?« Komandir je odgovoril: »Veste, to je precej izpostavljena služba. Slovence pa še posebno uniforma ne privlači. Poleg tega pa se miličnik dnevno srečuje z nevšečnostmi, ko mora občane prisiljevati k spoštovanju zakonov.«

Res, ko bi se vsi držali družbenih norm, ki si jih je postavila organizirana družba, potem bi hitro poklic miličnika postal nepotreben. Tako pa ...

»Veste, v tej službi je malo prostega časa. Miličnik je tako rekoč neprestano v službi. Tudi med počitkom, ponoči ali na dopustu ga lahko pokličemo, če ga potrebujemo. Razen tega pa pri nas ne poznamo petdnevnega delovnega tedna. Sobote in nedelje pa so pri nas še najbolj živahna dneva v tednu. Radovljica z Bledom je namreč živahno turistično področje, promet je velik.

Za veliko število ljudi pa potrebujemo tudi več miličnikov. Predvsem za urejanje prometa, pa tudi največ ljudi vpraša za informacije prav uniformirano osebo. Samo lani so naši miličniki dali občanom okoli 9000 pojasnil. Že sedaj se bojim, kaj bo potem, ko bodo zgrajene triglavske žičnice in se bo število postelj v radovljiški občini povzpelo na 15.000. Saj ne potrebujemo miličnike, da bi lovili prestopnike. Nasprotno, v zadnjem času pri nas kazniva dejanja ne naraščajo. Drugo so seveda prometni prekrški.

Nimam nobene ideje, kako bi rešili naš problem. Naj vam povem primer. Fant je bil brez službe, pa so mu ponudili mesto miličnika. Ni hotel. Raje je bil še naprej brezposeln. Pri nas pa ima miličnik obleko in tudi samsko stanovanje.«

»Samo letos v prvih štirih mesecih je bilo v radovljiški občini za polovico več prenočitev kot v istem času lani. Kako bo drugo leto in čez pet let?«. Komandir: »Naši delavci so že sedaj zelo obremenjeni. Če odštejemo še tiste, ki so na bolniškem dopustu, potem se število zaposlenih še bolj skrči.«

V zadnjem času je družba sicer pokazala več zanimanja za probleme miličnikov. Pred dvema letoma na primer, delavec milice ni imel plačanih nadur. Sedaj je to urejeno. Tudi tehnična oprema se je izboljšala in pa seveda osebni dohodki. Povprečje osebnih dohodkov pri njih je 1150 din.

»Osebnostno sicer dvomim, da bosta osebni dohodek in pa boljša tehnična opremljenost privabila mlade ljudi v miličniško službo. Jasno pa je, da tehnika pri nas ne more nadomestiti delavcev.«

Že prej je komandir omenil, da se na njihovem področju kazniva dejanja ne večajo. Lani na primer je bilo le 216 kaznivih dejanj, od katerih jim jih je uspelo 130 razjasniti. Pri tem jim je bil v nekaterih primerih v veliko pomoč službeni pes, na katerega so v Radovljici kaj ponosni. V zadnjem času so ga uporabili, ko so odkrili skupino mladih fantov, ki se jim je tuje premoženje rado lepilo na prste. Poleg vlomov v privatna stanovanja so se lotili tudi gostinskih lokalov. V hotelu Grad v Podvinu so se založili z dragimi pijačami in jih nato poskrili v gozdu.

Morda še nekaj podatkov, ki naj podkrepe misel o preobremenjenosti miličnikov. Na radovljiškem področju je bilo lani 375 prometnih nesreč. To je približno več kot nesreča na dan, brez nesreč na cesti prvega reda. Poleg tega so okoli 400 kršilcem cestno prometnih predpisov poslali sodniku za prekrške, medtem ko so več kot 500 občanov kaznovali z mandatno kaznijo. Na javnem kraju so morali miriti razboriteže, nekaj manj kot petstokrat, 190 pa je bilo podobnih obiskov na domu. Intervencij v zasebnih stanovanjih je na srečo manj in so za miličnika navadno vedno neprijetna. Hiša se navadno umiri še preden pride miličnik, zato seveda ni lepo sprejet.

Lani so uvedli tudi patroljiranje po mestu, tako da sta v avtomobilu vedno dva miličnika. Rezultati so se že takoj pokazali. Manj je bilo vlomov v avtomobile in tudi druge zaprte prostore.

O takem lovu na vlomilca mi je pripovedoval miličnik Andreja Zubčič. Letos pozimi je sredi noči opazoval nekega moškega, ki se je sumljivo sukal okoli avtomobila. Ker pa je opazil miličnikovo senco, je pobegnil, tako da ga kasneje niti pes ni mogel izslediti.

O še in še zanimivih dejanjih – vsaj za časopis – je pripovedoval tudi pomočnik komandirja. Pa bi bilo najbrž preveč, če bi ob tej priložnosti naštevati vse.

Skušala sem opisati vsaj del delovnega utripa radovljiške postaje milice. Čuvarjem reda v modrih uniformah želimo uspeh pri izpolnjevanju njihovih naporov in delovnih nalog. Pozabila pa sem jih vprašati še to, zakaj neki vsi šoferji odzamejo plin, kadar peljejo mimo miličnika, čeprav vozijo prav in po predpisih. / L. Mencinger

Vir: Glas, 9. 8. 1969

Uspešna praksa miličnikov – kadetov. / Pogovor s pomočnikom komandirja postaje milice v Radovljici, tovarišem Alojzom Pogačnikom. Pisali smo že, da je letos šola v Vikračih poslala v različne kraje Slovenije na enomesečno prakso svoje gojence – bodoče miličnike. Na Gorenjskem so bili miličniki-kadeti na obvezni enomesečni praksi na postaji milice v Radovljici.

Pred dnevi smo zato zaprosili pomočnika komandirja postaje milice v Radovljici tovariša Alojza Pogačnika, da nam pove, kako je potekala praksa miličnikov-kadetov.

»Naša postaja je bila edina na Gorenjskem, ki je sprejela na prakso gojence vikrške šole. Obakrat, od 9. junija do 6. julija in od 7. julija do 3. avgusta, smo imeli na praksi

po pet gojencev. Z vsemi desetimi smo bili zelo zadovoljni in prepričan sem, da so med enomesečno prakso uspešno izpopolnili teoretično znanje, ki so si ga nabrali med eno oziroma dvoletnim šolanjem.«

»In kaj so mladi miličniki-kadeti delali med prakso?«

»Bili so dežurni, sprejemali stranke, obravnavali kršitve javnega reda, seznanili so se z delom mejne službe, upravnih organov, sodnika za prekrške, usmerjali so promet, izdelovali slike in skice prometnih nesreč itd. Vse to so delali v spremstvu naših miličnikov. Skratka, svoje teoretično znanje, ki so si ga nabrali v šoli, so preiskusili v praksi. In čeprav se bodo rezultati njihove prakse najbrž pokazali šele v prihodnjem šolskem letu, menim, da bodo po končanem šolanju ti mladi fantje dobri miličniki.«

»Kaj pa morebitne druge pripombe na njihovo delo med prakso?«

»Pravzaprav nimam ničesar več pripomniti. Z vsemi desetimi smo bili zadovoljni in kot so napisali v poročilu oziroma v dnevniku (pisali so ga vsak dan) so bili tudi oni zadovoljni. Morda bi rekel le to, da se mi je prva skupina zdela malce bolj teoretično podkovana in morda bi bilo prav, da bi šola v prihodnje med študijem dala večji poudarek spoznavanju različnih poklicnih veščin in jih bolje seznanila, kako mora miličnik pri obravnavanju posameznih primerov na terenu ukrepati.«

»Ali boste prihodnje leto na postajo milice v Radovljici spet dobili na prakso miličnike –kadete?«

»Mislim, da so tudi po drugih postajah milice v Sloveniji mladi gojenci tako uspešno opravili prakso kot pri nas. Če je to tako, potem sem skoraj prepričan, da bodo tudi prihodnje poletje pri nas na praksi.« / A. Žalar

Vir: Glas, 27. 8. 1969

Franc Pavlin – komandir milice v Radovljici, 1966-72

Franc Pavlin. Sodelavci, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in številni občani radovljiške občine so se v sredo popoldne poslovili na pokopališču v Lescah od Franca Pavlina, ki je bil do nedavnega komandir postaje milice v Radovljici.

Franc Pavlin se je rodil januarja 1925. leta v Ljubljani. Že v mladih letih se je srečal z revščino. Med vojno ga je doletela usoda mnogih Slovencev, bil je interniran. Po vojni je začel delati v milici. Tako je bil dlje časa namestnik komandirja postaje milice na Jesenicah, nazadnje pa skoraj šest let komandir postaje milice v Radovljici. Delal je tudi na drugih področjih; tako je bil fotoamater, lovec in aktiven v organih občinske skupščine v Radovljici.

Njegovo neumorno in vztrajno delo na različnih področjih označujejo tudi besede ob zadnjem slovesu: »Zelo smo cenili tvoje nesebično delo, tvojo objektivnost in doslednost, za kar si užival podporo in zaupanje vseh ...«

Vir: Glas, 23. 2. 1972

Alojz Pogačnik – komandir PM Radovljica

13. maj – praznik organov javne varnosti. Vedno in vsak hip pripravljeni, v službi varnosti občanov – to so danes miličniki oziroma organi javne varnosti. Narava njihovega dela je takšna, da ne poznajo pri tem nobenih ovir. Kadar koli se nam kaj zgodi, predvsem neprijetnega, se najprej spomnimo nanje. Ob najrazličnejših kritičnih in težkih trenutkih pa običajno ne pomislimo, da so miličniki tudi ljudje, kot vsi drugi, vendar je njihova služba drugačna in predvsem težja od drugih poklicev. 13. maj je praznik organov javne varnosti. Ob letošnjem prazniku in čestitkah za njihovo pomembno, nesebično in družbeno zahtevno delo smo za trenutek pokramljali s

tremi miličniki. Povprašali smo jih, kaj in kdaj jih je v službi najbolj prizadelo oziroma pretreslo.

Alojz Pogačnik, (1927), komandir postaje milice v Radovljici: »Od 1947. leta sem že v službi milice. Dva še ne tako odmaknjena dogodka sta me močno pretresla. Prvi je bil smrtni objem dveh nemočnih otroških življenj v Kropi, drugi pa železniška nesreča v Nomenju. Še zdaj se spomnim deklice v zviti in zmaličeni pločevini in železju, ki je klicala na pomoč. Samo majhna neprevidnost pri reševanju ali napaka pri ravnanju z varilnim aparatom, bi lahko zanjo pomenila grob. Takrat sem se spomnil, da imam tudi sam družino in otroke. Potlačil sem prizadetost in si na vso moč želel, da bi jo rešili. Uspelo je. Še več podobnih trenutkov sem doživel v dosedanji službi. Lahko rečem, da delo ni enostavno in včasih težko, predvsem pa odgovorno. Vendar pa mi ni bilo nikdar žal, da sem se odločil za ta poklic.«

Vir: Glas, 11. 5. 1974

Ivanka Gorjanc, vodja pisarne PM Radovljica

»Moje delo se verjeno kar precej razlikuje od tistega, ki ga na primer opravljajo miličniki ali miličnice na postaji milice, vendar mislim, da bi tako pestro prav nič enolično delo kje drugje težko našla. Odgovorno delo je po moje vsako delo, zato ga je treba opravljati vestno, pa čeprav se recimo delo v pisarni razlikuje od terenskega dela miličnikov. Zato sem pohvale za vestno delo, ki bi jo sicer po moje zaslužil še marsikdo na naši postaji, seveda vesela. To pa mi je obnem tudi spodbuda za nadaljne delo.«

Vir: Glas, 13. 5. 1977

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 21. 6. 2015

Dopolnjeno: 1. 11. 2016

glavrencak@gmail.com